

ECLI:LV:VRT:2018:0406.C11072717.1.S

NORAKSTS

Lieta Nr. C110**72**717

C-0**348**-18/21

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā

Cēsīs

2018. gada 6. aprīlī

Vidzemes rajona tiesa:

tiesnese D. Ročāne

ar tiesas sēdes sekretāri R. Verdenfelu

piedaloties prasītājas /nosaukums A/ pārstāvim /pers. A/,

2018. gada 7. martā izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /nosaukums A/ **prasībā pret Finanšu ministriju par īpašuma tiesību atzīšanu uz ēkas īpašumu ar trešo personu lietā AS „Latvenergo”**.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

Tiesā 2017. gada 26. jūlijā saņemts /nosaukums A/ pieteikums par tiesību dzēšanu uzaicinājuma kārtībā un īpašumtiesību atzīšanu uz ēkas īpašumu.

Tiesā 2018. gada 25. janvārī /nosaukums A/(turpmāk-prasītāja) iesniegusi precizētu prasības pieteikumu pret atbildētāju Finanšu ministriju par īpašuma tiesību atzīšanu uz ēkas īpašumu.

Prasītāja prasības pieteikumā norādījusi, ka tai pieder nekustamais īpašums /adrese/, kadastra Nr. /numurs A/, kurš sastāv no zemes gabala ar kopplatību 1,71 ha (turpmāk-nekustamais īpašums) un nostiprināts Cēsu rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas Vaives pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs B/.

Prasītāja īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu ieguvusi 2015. gada 27. maijā.

Ar nekustamā īpašuma iegūšanas brīdi ar to jau bija un ir nedalāmi saistīta nedzīvojamā ēka (transformatora ēka) ar būvei piešķirto kadastra apzīmējumu Nr. /numurs C/(turpmāk-būve).

No nekustamā īpašuma iegūšanas brīža būvi prasītāja lieto, valda un uztur kā savu īpašumu, bez jebkādām trešo personu pretenzijām vai iebildumiem par minēto.

Būvei līdz šim brīdim nav pieteicies iespējamais īpašnieks, tā nav reģistrēta Cēsu novada pašvaldībā, Valsts zemes dienestā un Cēsu rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļā kā patstāvīgs īpašuma objekts.

Prasītāja ir ieinteresēta ne tikai būves uzturēšanā, apsaimniekošanā, lai tā nolietojoties nedegradētu ar savu ārējo izskatu apkārtējo vidi, tai skaitā, prasītājas nekustamo īpašumu, bet vēlas būvi iegūt īpašumā, tiesiski reģistrējot zemesgrāmatā īpašuma tiesības, lai būvi varētu likumīgi valdīt un lietot.

Prasītāja kā nekustama īpašuma īpašniece ir tiesīga pretendēt uz ēkas īpašumu kā nekustamā īpašuma daļu un lūgt savu īpašuma tiesību nostiprināšanu uz ēku zemesgrāmatā.

Tāpat arī Latvijas valsts Finanšu ministrijas personā ir tiesīga pretendēt uz būvi kā bezīpašnieka lietu un lūgt īpašuma tiesību nostiprināšanu uz būvi zemesgrāmatā.

Tomēr domstarpību gadījumā par īpašuma tiesībām uz būvi starp prasītāju un atbildētāju, priekšroka dodama prasītājai, ņemot vērā, ka būve atrodas uz prasītājai piederoša nekustamā īpašuma, ir ar to nedalīti saistīta un ir atzīstama par zemes sastāvdaļu, ar kuru tā savienota, un ir atzīstama par zemes īpašnieka īpašumu atbilstoši Civillikuma (turpmāk-CL) 968. pantam.

Tā kā prasītājai īpašuma tiesības uz būvi ir iespējams nostiprināt tikai un vienīgi uz tiesas sprieduma pamata, ar kuru tiktu atzītas prasītājas īpašuma tiesības uz būvi, tad prasītāja vēršas ar šo prasības pieteikumu tiesā.

Prasītāja pieteikusi prasījumu atzīt tās īpašuma tiesības uz būvi (transformatora ēka), kadastra apzīmējums Nr. /numurs C/, ierakstīšanai Cēsu rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas Vaives pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs B/, pievienojot būves (transformatora ēka) īpašumu, kadastra apzīmējums Nr. /numurs C/nekustamam īpašumam /adrese/, kadastra Nr. /numurs A/.

Prasība pamatota uz likuma „Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību” 14. pantu, Civillikuma 968. pantu, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017. gada 24. novembra lēmumu lietā Nr. SKC-1023/2017.

Tiesā 2018. gada 19. janvārī no sākotnēji lietā pieaicinātās ieinteresētās personas AS „Latvenergo” saņemts paskaidrojums par pieteikumu.

Tajā norādīts, ka pieteikumā minētā transformatoru ēka neatrodas nedz AS „Latvenergo” bilancē, nedz lietojumā vai valdījumā, tās rīcībā nav transformatoru ēkas piederību apliecinoši dokumenti. Tādejādi, ja tiesa, izvērtējot konkrētās lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, konstatē, ka pieteikums ir apmierināms, AS „Latvenergo” neiebilst pieteicējas īpašuma tiesību atzīšanai uz transformatoru ēku ar kadastra apzīmējumu /numurs C/.

Ar 2018. gada 30. janvāra protokollēmumu tiesa pārkvalificējusi tiesvedību lietā uz tiesvedību prasības tiesvedības kārtībā, pieaicinot lietā kā atbildētāju Latvijas valsti Finanšu ministrijas personā (turpmāk-atbildētāja) un kā trešo personu AS „Latvenergo” (turpmāk-trešā persona).

Tiesā 2018. gada 13. februārī saņemts atbildētājas Finanšu ministrijas paskaidrojums par celto prasību.

Atbildētāja norādījusi, ka prasību neatzīst, uzskata, ka tā nav pamatota un ir noraidāma.

Atbildētāja paskaidrojusi, ka no Vaives pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr. /numurs B/un nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datiem, nekustamais īpašums /adrese/, kadastra Nr. /numurs A/, sastāvošs no vienas zemes vienības ar kadastra apzīmējumu

/numurs D/un būves ar kadastra apzīmējumu /numurs E/, pieder prasītājai.

Uz prasītājai piederošā zemesgabala ar kadastra apzīmējumu /numurs D/atrodas ēka, kas saskaņā ar prasības pieteikumā norādīto nepieder prasītājai.

Prasītāja uzskata, ka tai atzīstamas īpašuma tiesības uz ēku kā zemes, uz kuras tā atrodas, īpašniekam.

Izziņas no zemesgrāmatu nodaļas, Valsts zemes dienesta un pašvaldības par to, ka ēka nav reģistrēta kā patstāvīgs īpašuma objekts, lietā nav iesniegtas, līdz ar ko ir secināms, ka nav izpildītas likuma „Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 14. panta ceturtajā daļā noteiktās prasības, lai to varētu atzīt par zemes īpašnieka īpašumu atbilstoši Civillikuma 968. pantam.

Atbildētāja norādījusi, ka nepiekrīt izmantot mediāciju konkrētajā lietā, jo strīda atrisināšana tādā veidā nav iespējama, - konkrētajā gadījumā īpašuma tiesības prasītājai var tikt atzītas tikai ar tiesas spriedumu un atbildētājai spēkā esošajos normatīvajos aktos nav piešķirtas tiesības atzīt prasītājai īpašuma tiesības uz ēku ārpustiesas kārtībā.

Juridiskajā literatūrā ar jēdzienu „atbildētājs" tiek saprasta „persona civilprocesā, pret ko prasītājs vērš savu prasību". Tāpat arī tiek norādīts, ka atbildētājs ir puse, kas „tiek uzskatīta par atbildīgu (vainojamu) otras puses tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārumā". Līdz ar to atbildētājs, ja „nevēlas procesu zaudēt, ir spiests aizstāvēties pret celto prasību".

Atbildētāja piekrīt A. Līča izteiktajam viedoklim, ka „prasības tiesvedības jēga un būtība tomēr galvenokārt izpaužas prasītāja celtās pretenzijās pret atbildētāju, norādot, kā tieši atbildētājs ir veicis vai ir vainojams prasītāja tiesību vai likumīgo interešu aizskārumā".

Šajā gadījumā no lietas materiāliem nav secināms, kā tieši atbildētāja aizskar vai ir vainojama prasītājas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārumā, tādēļ atbildētāja uzskata, ka prasību pret to nav pamata uzturēt.

Ņemot vērā minēto, atbildētāja uzskata, ka tai prasības apmierināšanas gadījumā nebūtu jācieš Civilprocesa likuma 41., 42. un 43. pantos paredzētie izdevumi, un tie būtu jāuzņemas prasītājai pašai, jo prasītāja nav pierādījusi, ka atbildētāja būtu vainojams tās tiesību aizskārumā. Tiesas izdevumu piedziņa no atbildētājas būtu pretrunā ar Civillikuma 1. pantu, arī Augstākās tiesas Senāts 2007. gada 31. janvāra lēmumā Nr. SKA-76/2007 (9.punkts, 5.-6.lpp.), ir atzinis, ka „procesuālo normu ievērošana nav pašmērķis. Katra procesuālā norma ir radīta, lai nodrošinātu kāda lietderīga mērķa sasniegšanu".

Atbildētājas paskaidrojumi pamatoti uz Civillikuma 1. pantu, Civilprocesa likuma 8., 93. panta pirmo daļu, 189., 193. pantu.

Atbildētāja lūgusi prasītājas prasību noraidīt.

Atbildētājas un trešās personas pārstāvji uz tiesas sēdi nav ieradušies. Par tiesas sēdes laiku un vietu minētajiem lietas dalībniekiem paziņots, nosūtot tiesas pavēstes.

Tiesā 2018. gada 13. februārī saņemtajā paskaidrojumā atbildētāja Finanšu ministrija lūgusi prasību izskatīt bez tās pārstāvja klātbūtnes.

Tiesā 2018. gada 7. martā saņemts trešās personas AS „Latvenergo" iesniegums, kurā trešā persona lūgusi civillietu izskatīt bez tās pārstāvja klātbūtnes. Norādījusi, ka uztur iepriekš civillietā iesniegtos 2018. gada 10. janvāra paskaidrojumus, atkārtoti tos atreferējot.

Tiesas sēdē prasītājas /nosaukums A/ pārstāvis, valdes loceklis /pers. A/ prasību uzturēja spēkā uz prasības pieteikumā norādītajiem faktiem un tos apstiprinošiem apstākļiem. Papildus paskaidroja, ka ēka atrodas uz prasītājai piederošās zemes, tā tiek lietota. Nevienam nav bijuši nekādi iebildumi.

M o t ī v u d a ļ a

Tiesa uzklausot prasītājas pārstāvi /pers. A/, pārbaudot un izvērtējot lietā esošos rakstveida pierādījumus to kopumā, atzīst, ka prasītājas prasība apmierināma pilnībā tālāk minēto apsvērumu dēļ.

Ar lietā esošo Cēsu rajona tiesas Zemesgrāmatu nodaļas Vaives pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr. /numurs B/zemesgrāmatas apliecības kopiju (lietas 6.-9. lapa) prasītāja pierādījusi savas īpašumtiesības uz īpašumu /adrese/, kadastra Nr. /numurs A/, kas sastāv no zemes gabala 1,71 ha platībā ar kadastra apzīmējumu /numurs D/un būves ar kadastra apzīmējumu /numurs E/.

Atbilstoši 2018. gada 25. janvāra Valsts zemes dienesta kadastra informācijai par būvi (lietas 59. lapa) būve ar kadastra apzīmējumu /numurs C/ir transformatora ēka, kas atrodas /adrese/, tās apbūves laukums ir 28 m^2. Būve kadastrāli uzmērīta 2004. gada 30. martā, un tā atrodas uz zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /numurs D/, kas atrodas prasītājas īpašumā.

Valsts zemes dienesta Vidzemes reģionālās nodaļa 2017. gada 25. maija vēstulē par ēkas piederību apliecinājusi, ka tās rīcībā nav dokumentu par būves ar kadastra apzīmējumu /numurs C/(transformatora ēka), adrese /adrese A/, tiesisku iegūšanu vai likumīgu būvniecību apliecinošu dokumentu.

Cēsu rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļa 2017. gada 22. maija vēstulē (lietas 61. lapa) apliecinājusi, ka Latvijas Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas sistēmā līdz 2017. gada 22. maijam nav reģistrēta būve ar kadastra apzīmējumu /numurs C/kā atsevišķs īpašuma objekts.

Tāpat Cēsu novada pašvaldība 2017. gada 20. jūnija vēstulē (lietas 58. lapa) apliecinājusi, ka tās rīcībā nav dokumentu par Transformatoru ēkas ar kadastra apzīmējumu /numurs C/piederību un informācijas, vai tā ir patstāvīgs īpašuma objekts. Ir pieejama netieša informācija no Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas, ka ēka ir sākta ekspluatēt 1976. gadā, kā arī AS „Latvenergo" 2000. gada informācija, ka ēka ir abonenta transformācijas punkts T-2381 „Degviela".

Savukārt savā paskaidrojumā tiesai trešā persona AS „Latvenergo" apliecinājusi, ka transformatoru ēka neatrodas nedz AS „Latvenergo" bilancē, nedz lietojumā vai valdījumā, tās rīcībā nav transformatoru ēkas piederību apliecinoši dokumenti.

Civillikuma (turpmāk-CL) 968. pants nosaka, ka uz zemes uzcelta un cieši ar to savienota ēka atzīstama par tās daļu.

Tiesa piekrīt CL 968. panta juridiskajā literatūrā esošajam tulkojumam par to, ka šī panta noteikumi attiecināmi ne tikai uz ēkām, bet arī uz būvēm, t.i., uz jebkāda veida arhitektoniskiem, tehniskiem vai konstruktīviem virszemes, pazemes vai zemūdens stacionāriem darinājumiem, kas cieši un ilgstoši ir savienoti ar zemes gabalu, piemēram, dzīvojamā māja, šķūnis, tilts, dambis, asfaltēts laukums, aka, tunelis, cauruļvadu trase u.c. (skat. A. Grūtups E. Kalniņš „Civillikuma komentāri. Trešā daļa. Lietu tiesības. Īpašums. TNA, Rīga, 2002.g., 73. lpp).

Tādejādi CL 968. panta nosacījumi attiecināmi arī uz prasībā norādīto būvi – transformatora ēku.

Likuma „Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 14. panta ceturtā daļa nosaka, ka ēkas (būves), kuras Zemesgrāmatā, Valsts zemes dienestā vai pašvaldībā nav reģistrētas kā patstāvīgi īpašuma objekti, uzskatāmas par zemes īpašnieka īpašumu atbilstoši Civillikuma 968. pantam. Citas personas īpašuma tiesības uz šādām ēkām (būvēm) var iegūt, ja tiesa ir apmierinājusi šo personu prasību atzīt īpašuma tiesības uz attiecīgajiem objektiem.

Tiesas ieskatā prasībā norādītā būve šodien nevar tikt atzīta par patstāvīgu īpašuma objektu, jo tiesa nekonstatē likumdošanā minētos izņēmuma gadījumus, kad kāda cita persona uz sava vārda būvi kā atsevišķu īpašuma objektu būtu reģistrējusi Valsts zemes dienestā vai zemesgrāmatā, ko apliecina iepriekš izvērtētie lietā esošie rakstveida pierādījumi.

Tiesības uz būvi nav pieteikusi arī Latvijas Republikas Finanšu ministrija.

Ņemot vērā minēto, kā arī to, ka uz būvi citas personas savas tiesības nav pieteikušas, saskaņā ar CL 968. pantu un likuma „Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 14. panta ceturto daļu uz to īpašumtiesības atzīstamas prasītājai.

Tiesa piekrīt atbildētājas Latvijas Republikas Finanšu ministrijas rakstveida paskaidrojumā paustajam viedoklim, ka tai nav jācieš prasības apmierināšanas gadījumā Civilprocesa likuma 41.-43.pantā paredzētie izdevumi, ja attiecīgais lietas dalībnieks nav vainojams prasītāja tiesību aizskārumā, kas būtu pretrunā ar Civillikuma 1. pantu, papildus atsaucoties arī uz Augstākās tiesas Senāta 2007. gada 31. janvāra lēmumu Nr.SKA-76/2007. Ņemot vērā norādīto, tiesa atzīst, ka iepriekš norādītie izdevumi (vai to daļa) nav piedzenami no Latvijas Republikas Finanšu ministrijas, bet tie jāuzņemas prasītājam.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta otrās daļas noteikumiem no prasītājas valsts ienākumos piedzenami iepriekš nesamaksātie tiesas izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu 0,34 EUR.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8. pantu, 42. panta otro daļu, 97., 193. pantu, tiesa,

nosprieda

apmierināt prasītājas /nosaukums A/ prasību pret atbildētāju Finanšu ministriju par īpašuma tiesību atzīšanu uz būvi.

Atzīt prasītājai /nosaukums A/ īpašuma tiesības uz būvi (transformatora ēku), kadastra apzīmējums Nr. /numurs C/.

Piedzīt no prasītājas /nosaukums A/ valsts ienākumos tiesas izdevumus par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu 0,34 EUR (34 centus).

Spriedumu var pārsūdzēt Vidzemes apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas – 2018. gada 6. aprīļa, iesniedzot apelācijas sūdzību Vidzemes rajona tiesā.

Tiesnese (personiskais paraksts) D. Ročāne

NORAKSTS PAREIZS

Vidzemes rajona tiesas tiesnese D. Ročāne

Cēsīs 06. 04. 2018.